

GORENJEC.

Političen in gospodarski list.

Vabilo na naročbo. »GORENJEC« stane za celo leto samo 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Naroča se list lahko vsak dan, in naj se naročnina izvoli poslati upravnistvu.

Tua res agitur!

Odkar se je razbila na Kranjskem klerikalno-nemška zveza, katere sad se še danes bere na stenah ljubljanskih hiš in ulic, od tega časa dela klerikalna stranka sistematično na to, da bi zasejala razdor v narodno-napredno stranko in pri tem razdoru kuhala svojo juho. Med zadnjimi državnozborskimi volitvami so se vabili napredni volilci v klerikalni tabor v najmilejšem tonu, reklo se je: da smo vsi sinovi ene matere, da je razlika, ki nas loči, tako malenkostna, da se prepir ne izplača, da, celo glede svetovnega naziranja se je obljubovala popolna prostost.

Ker je ostal ta naskok brezvspešen, se je poskusil povodom jeseniških in tržiških volitev drugi, resnejši naskok, češ: narodno-napredna stranka je prodajala slovensko zemljo za nemške glasove.

Nevarnost teh napadov se nekoliko zmanjša zaradi tega, ker stoje v »Slovincu«, to je v organu tiste stranke, katere glavni svetnik je proglasil narodnost za paganstvo, v protektorju tistega Podgorca, ki prodaja koroške Slovence klerikalnim Nemcem, da bi rešil vero, tistega Podgorca, ki izrecno pravi, da naj bo slovenska politika na Koroškem katoliško-narodna, ali naj sploh ne bo.

Opasni pa znajo postati ti napadi, če vodstvo narodno-napredne stranke vstraja pri svoji taktiki.

Znan državnik je rekel, da je v politiki napaka veliko osodopolnejša nego zločin. In po našem skromnem mnenju je napaka, če vodstvo narodno-napredne stranke te napade »Slovenčeve« presoja s strogo ljubljanskega stališča tako, da jih ali ignorira ali pa bagatelizira. Mi smatramo danes, ko še ni prepozno, za svojo dolžnost, opozarjati na to, da se bo ta taktika maščevala v prvi vrsti nad narodno-napredno stranko.

Nam je zopern vsak oseben kult. Odkar obstoji naš list, ni podpiral po skromnih svojih močeh narodno-napredne stranke, ker ji načeluje Peter, ni pobijal klerikalne stranke, ker jo vodi Pavel. V tem oziru imamo načelno stališče in to se dá ob kratkem takole označiti: Tistega mnenja, katerega so bili slovenski rodoljubi

v šestdesetih letih preteklega stoletja v Mariboru, ko so ustanovili »Slovenski Narod«, smo še danes, da bo namreč slovenski narod obstal kot individualiteta le takrat, če ima toliko moralne moči in energije, da se oprosti duhovniškega jerobstva. In ko je Missia začel boj na vsej črti, ko je vstala skoro vsa duhovščina, da zaslužni narod denarno, ga demoralizira po konsumih, duševno ubija po škapulirjih, svetinjah in pisanih trakovih, ko je škof Jeglič ta boj z majhno spretnostjo nadaljeval, niso ustanovitelji našega lista niti za trenutek bili v dvomu, kam jim je kreniti, če hočejo koristiti narodu. To je naše načelno stališče vendar z dostavkom, da se ima boj proti klerikalizmu vršiti tako, da se ne odda niti ped slovenske zemlje. In tu ne prenesemo nobene neodločnosti, nobene nejasnosti.

Popolnoma dobro vemo, da so klerikalci vsaki trenutek pripravljeni Nemcem garantirati vse to in tudi več, nego je obljubila narodno-napredna stranka, dobro vemo, da v tem oziru slovenska narodnost ne pridobi prav nič, če se danes razbije obstoječe razmerje večine deželnega zbora in sklne klerikalno-nemška zveza.

Iz nemškega stališča taka zveza nikakor ni tako težavna, kakor si marsikdo domišlja, kajti vse nemške kulturne svrhe so našim klerikalcem nedosežne; pač pa bi imeli klerikalci, če dobijo večino, moč in možnost vreči v enem letu slovenski kulturni razvoj za pol stoletja nazaj. In v tem smislu odločno zavračamo mnenje: kaj tudi, če klerikalci dobe večino, bomo pa mi obstruirali. Tudi za klerikalce velja načelo, da je bolje imeti 24 ur moč v rokah, kakor pa lamentirati v manjšini 10 let.

Povdarjamo pa odločno, da izgovor, da so klerikalci tudi črni, za nas ne velja, mi zahtevamo od svojih zapupnikov tanko vest in v kočljivih vprašanjih previdnosti.

Zapisali smo te odkrite besede zaradi tega, ker mislimo, da je bolje, če se je storila res kaka napaka, da se ta prizna, kakor pa, da se jo hoče potlačiti. Za take manevre naši volilci nimajo smisla. Za naše volilce ne velja načelo klerikalnih voditeljev nasproti njihovim volilcem, da se lahko z njimi počne, kar se hoče. Tam se lahko vrši obstrukcija, čeravno ta reže najbolj našemu kmetu v kožo, mi pa imamo opraviti z mestnimi vlilci. Kar se tiče Kranja in Škofje Loke, nam je sicer stališče olajšano,

dokler je kandidat kranjski dekan. Ta človek, kateremu ni nič sveto, ki pobira gostilniške in družbinske pogovore in jih obeša na rante svojega glasila, ki se zadira celo v šolske otroke, namesto, da bi jih poučeval v krščanskem nauku, nam daje vsako soboto novo orožje v roke, ali kje imamo zagotovilo, da vodstvo klerikalne stranke ne postavi za Kranj-Škofjo Loko kakega dostojnega kandidata, in našim agitatorjem je vzeto 999 od 1000 argumentov, ki jih imajo pripravljene proti kranjskemu dekanu. In takrat se bo prepričalo vodstvo narodno-napredne stranke, da je s svojo taktiko napeljavalo vodo na klerikalne mline, da je izpodkopalo liberalnim agitatorjem tla pod nogami, takrat bo imel dr. Ferjantič ali njegov naslednik vsak dan velik lepak na hrbtu z napisom: Glejte ga izdajalca, za nemške glasove je prodajal slovensko zemljo.

Zaradi tega kličemo danes, ko ni še prepozno z vso resnobo vodstvu narodno-napredne stranke v Ljubljani: Tua res agitur!

Posojilnica za Bled in okolico

je izdala za sedmo upravno leto 1902 računski zaključek, ki kaže prometa 367.950 K 29 vin., torej proti lanskemu 350.016 K 64 vin. več za 17.933 K 65 vin.

Na novo je pristopilo 25 zadrušnikov, ki so vplačali 1 glaven delež po 20 K in 24 opravičnih deležev po 4 K, izplačalo se je dvema zadrušnikoma dva glavna deleža in 10 zadrušnikom po jeden opravični delež; koncem leta je tedaj 238 zadrušnikov, ki imajo vplačanih 48 glavnih in 204 opravičnih deležev, v skupnem znesku 1776 K.

Hranilnih knjžic je na novo izdanih 55, uničenih pa 33, prirastlo jih je torej 22 in je koncem leta vseh vlagateljev 292 s skupno svoto vlog 230.295 K 17 vin.

Posojil se je na novo dalo 25, 20 dolžnikov pa je posojilo do cela vrnilo, tako, da je koncem leta 191 dolžnikov, ki imajo skupaj 244.388 K 57 vin.

Čisti dobiček v znesku 1602 K 29 vin. pripada rezervnemu zakladu, ki znaša torej 7878 K 55 vin.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega, četudi ni ud zadruge, in se obrestujejo po 4 1/2% po celih me-

secih brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama. Obresti se pripisujejo brez naročila strank koncem leta h kapitalu ter se znova obrestujejo. — Posojila se dajejo le zadrušnikom, in sicer proti vknjizbi po 5 1/2%, na osebni kredit po 6%. — Uradni dan je vsako nedeljo od 8. do 9. ure zjutraj in vsako sredo — izvenzemski praznike — od 4. do 6. ure popoldne. — Prošnje za posojila se sprejemajo brezplačno v pisarni, kjer se dajejo tudi vsakovrstna pojasnila. Pravila se dobe brezplačno. — Posojilnica je član «Zveze slovenskih posojilnic v Celju».

V Kranju, 28. marca.

Deželni zbor koroški bo sklican na dan 6. aprila. — Istotako se skliče deželni zbor štajarski v velikem tednu na kratko zasedanje.

O reformah meštanskih šol je zborovala te dni na Dunaju anketa 9 deželnih šolskih nadzornikov in nekaterih ravnateljev meštanskih šol.

Mladočeški oklic na narod. Da opraviči svoj prehod od obstrukcije v opozicijo, je izdal mladočeški klub na narod oklic, h koncu katerega je načrt jezikovnega zakona, kakršnega je izdelal klub za bodoče pravne konference.

Na Ogrskem so se zadnje dni pripetili krvavi dogodki, ki so neposredne posledice boja zoper brambno predlogo. Akademikna mladina je proslavila deveto obletnico Košutove smrti in priredila demonstrativne sprevede na grob tega narodnega prvoboritelja. Policija je prestrogo sodila to mladeniško navdušenje. Boj med policijo in Košutovci je trajal skoro dve uri. Ranjenih je bilo nad 200 demonstrantov in 4 policaji, 32 oseb je dobilo težke rane. Dva visokošolca sta že umrla. Nekega otroka in nekega kruljevca so policijski konji do mrtvega pohodili. Razen dijakov so bili pri spopadu ranjeni tudi trije državni poslanci. — V državnem zboru ogrskem so se vsled tega primerili burni prizori. Opozicija je uprizorila nepopisen vihar proti ministrskemu predsedniku Szellu. Slišali so se klici: «Proč s krvnikom! Ne pustimo mu govoriti! Postal je obešalec naroda!» Szellovem vladanju so štete ure, pa tudi usoda brambne predloge je zapečateni.

S Francoskega. Ministrski predsednik Combes je izjavil v senatu, da bo vlada odpovedala konkordat, ako se bo dosednji položaj nadaljeval. Če hoče Vatikan to

PODLISTEK.

Mara Slemenova.

Spisal Josephus.

Konec ...

Košir je bežal v mesto. Domov prišedši, je urno slekel premočeno obleko in se vlegel v posteljo. Strašno je bil razburjen. Premetaval se je po ležišču, vest mu ni dala mirno zaspati. Zadremal je nekoliko, a planil je zopet kvišku in zdelo se mu je, da ga kliče Mara — pa bile so le sanje. In zopet je zadremal in zopet iste mučne slike! Strašno ga je pekla vest. Ali ni on Marin morilec? Lahko bi jo rešil, ako bi ji prigovarjal dovolj trdno. Otresel se je v zadnjem trenutku nesrečnice in bežal sam na suho, njo je pa izročil žalostni usodi. Kaj mu je početi? Planil je kvišku in nastavljal bodalce na prsa, omahnila mu je roka — on ni imel poguma usmrtiti se — — —

Ko je stopil pred sodišče in bil obdolžen umora, tedaj je molčal in mirno pričakoval smrtno obsodbo. Občinstvu se je gnusil nečloveški morilec. Vsaj mislili so, da je on morilec, saj niti sam ni tajil tega dejstva. Premišljeval je in premišljeval ter sklenil povedati odkritosrčno, da on ni morilec Mare, temveč, da si je deklica prostovoljno vzela življenje. Kriv je on edino toliko, ker ni branil Mari izvršiti naklepa, pač je pa hotel umreti še sam z njo. Spočetka ni nihče verjel njegovim

besedam. Košir se je skliceval na neko pismo, katero je pisala Mara svoji sestri. Sestro so poklicali pred sodnika. Sodnik jo je vprašal, ako je prejela pred Marino smrtjo kako pismo? Ljudmila je zanikala to vprašanje. Košir je pobledel — in vnovič je bil obdolžen umora kot se hujski hudodelnik. A čez dva dni je izpovedal Marin brat Valentin, tedaj desetletni otrok, da mu je dala Mara neko pismo za Ljudmilo, a ga je pozabil izročiti. Iz pisma je bilo uvideti, da se je Mara poslovila od vseh domačincev in je tudi razločno dostavila, da se ne povrne domov, ker gre v smrt ... Uradno je bilo razglašeno, da diurnist Rudolf Košir ni Marin morilec, pač pa, da si je ona sama končala življenje.

Košir je bil obsojen v dvamesečno ječo. V ječi se je vedel dostojno in mirno. Tužen in zamišljen je hodil semtertja. Mnogo je trpela njegova duša in nemirna vest mu ni dala spati. Po dveh mesecih so ga izpustili iz zapor. Mrtvega so ga našli nekega dne v njegovem stanovanju. Ustrelil se je. Obdukcija je dokazala, da se mu je zmešalo — — —

Gospa Slemenova je šla z Valentinom daleč iz domovine; nihče ni vedel, kam se je napotila. Njena hči Ljudmila je živela poslej pri teti — — —

Kmalu je pozabil svet tudi Maro; bila je pač samomorilka, ta nesrečna Mara! — — —

preprečili, mora prepovedati duhovnikom, da se vmešavajo v politično in državljansko življenje. Duhovščina naj se zdržuje političnih bojev.

Revolucija na Portugalskem se širi po celi deželi. Pri zadnjih nemirih je bilo ubitih več ljudi.

Dopisi.

Iz Komende pri Kamniku. Znani lončarski industriji, ki se zlasti mnogo goji v občini Mlaka pri Komendi, preti vsled znatnega podraženja surovin velika sila. Cene ila, barvila, lošča in osobito drv rastejo leto za letom, istotako se dvigajo cene delavnih moči. Lončarski obrtnik pri obilem in resnično napornem delu vjame v mnogih slučajih komaj isto nazaj, kar ga stanejo gori navedene surovine, da, primeri se le premnogokrat, da niti za svoje in za delo svoje rodbine ni odškodovan. Ni se čuditi, da blagostanje izmed tega ljudstva izginja ter mu vedno bolj preti siromaštvo, katero mu prej ali slej polisne potni les v roko, iskat si zaslužka v tujini! Glavni vzrok temu so cene raznovrstnih lončarskih izdelkov, cene, ki so od pamtveka še ostale sèm neizpremenjene in se gibljejo še vedno v oni nizki meri, kakor so se v časih, ko je bila cena surovin in osobito drv polovico nižja nego dandanes. Da bi se obstoječe razmere vsaj po možnosti zboljšale, da bi lončarski obrtnik dobil vsaj malenkostno odškodovanje za svoj trud, sklenili so dne 14. februarja t. l. pri županstvu občine Mlaka zbrani lončarski mojstri, da dvignejo z dnem 1. aprila t. l. pri raznovrstnih svojih izdelkih ceno za dve kroni na 100 kosov. Obvezali so se z ozirom na gori navedeno brez vsake izjeme vztrajati pri zvišanju cen. Gospodje odjemalci na debelo, kakor tudi slavno občinstvo pa je prošeno to stvar vzeti na znanje.

Iz Mošenj. Čuden duh je navdal sedanjo našo duhovščino. Naj eden farovških gospodov zapusti kako faro in naj pride namesto njega drugi, vsak je bolj nestrpen, surov in nasilen! Naši fajmoštri in kapelani menda res že mislijo, da smo mi kmetje le zato na svetu, da delamo tlako in štafažo farovžem. Zaradi tega si vse upajo z nami počenjati. Naš novi fajmošter je pri zadnjem velikonočnem izpraševanju hotel kar po sili vse fante vpreči v takozvano »Marijino« ali »devičarsko družbo«. Kakšen namen imajo taka društva pri naši duhovščini, ki jih ustanavlja iz samih umazanih političnih nagibov, to že tudi tukaj vemo. Zato se nobeden boljši in pametnejši fant ne dá vanje vpisati. Ko je prišel pri izpraševanju na vrsto nek 16let star fant z Gorice, ki še ni bil zapisan v »Marijino družbo«, ga je fajmošter vprašal, če ima denar, da ga vpiše. Ko ga je na to fant začudeno pogledal ter rekel, da nima denarja pri sebi, se je fajmošter zadril na njim: »Kaj me boš gledal kakor zaboden vol«, potem pa se je začel še drugače norčevati iz njega. Ko pa je fant poskusil temu ugovarjati, je fajmošter mislil njemu pokazati še svojo telesno moč. Fant pa je bil toliko pameten, da se ni hotel z njim lasati, ampak je raje segel po svoj klobuk ter odšel domov. Potem je fajmošter klical očeta in mater tega fanta v farovž na odgovor. Ali tudi ta dva sta tako pametna, da vesta, da nista farovška sužnja in nista šla v farovž. Tako se tudi pri nas počasi zavedamo po zaslugah naših političnih, denarja nikdar sitih duhovnikov!

Iz Radovljice. (Razno.) V noči pred sv. Jožefom so tatovi vlomili skozi okno pri posestniku Meršolu, po domače pri Gortnerju v kadihlin ter pokradli štiri šunke in več drugega mesa. Tatovom še niso prišli na sled. — V Radovljici prirejajo »Marijini otroci« vsak praznik gledališke predstave, seveda, ker to »gospodom« precej nese. — Pustne dni smo imeli pri nas maskare, na pepelnico pa pogreb »pusta«. Spored se je vršil, kakor je bilo naznanjeno v mrtvaškem listu, in sicer takole: Ob polpetih se je vzdignil iz hiše žalosti skozi Predtrg mimo graščinskega vrta po radovljiškem trgu proti župnišču in pod mestem skozi radovljiške katakombe v Dol in tam bil izročen materi zemlji, ali boljše rečeno otrokom, da so ga raztrgali. Pri tem sprevodu je nesel deček svetilko

brez luči in šip, za njim fant z velikim vencem iz smečja, potem štirje nosači, ki so nosili pusta, in zadaj tri maskare, ki so žalovale in jokale. Seveda tudi harmonik ni manjkalo. Naš gospod kapelan se je nad tem tako razsrdil, da je dotične otroke pridržal v šoli 2 do 3 ur, ker so gledali te pustne maskare in ker so šli za sprevedom. Skoro gotovo gospod kapelan v svojih otročjih letih ni bil nič boljši. Tudi je vpeljal navado, da po pouku krščanskega nauka pelje celi razred v cerkev, šele ob 12. uri opoldne, namesto, da bi šli domov k kosilu, ter jih pridržal ondí do 1/4 1. uro. Ko pride otrok domu, mora seveda sesti k kosilu, a vrniti se mora takoj v šolo, ker se prične popoldanski pouk že ob 1. uri. Več starišev je silno ogorčenih proti takemu počenjanju. Ali bi se vendar ne dalo temu odpomoči? — Pri tukajšnjem sodišču so bile ta teden obsojene radi »hoch oder nieder« štiri osebe.

Z Jesenic. Tukajšnja tržka občina je dobila dovoljenje za vpeljavo tedenskih sejmov vsaki torek in, če je ta dan praznik, pa naslednji dan. Na teh sejmih se bode prodajalo: Živila, poljski pridelki, gospodarsko in poljedelsko orodje, izdelki, ko so potrebni za navadna postranska opravila kmetovalcu v okolici jeseniški, in v vsakdanjo uporabo služeči predmeti.

E. S. Telovadba in ortopedija.

V zadnjem desetletju odcepil se je od kirurgije, ki je močno napredovala, mal oddelek, ki je hitro rastel in se spopolnjeval tako, da tvori danes specialni oddelek splošne medicine. Jaz menim ortopedično kirurgijo ali ortopedijo.

Ortopedija se peča z zdravljenjem skrivljenj človeškega telesa. Velik del teh skrivljenj nam predloči stransko skrivljenje hrbtenice (skoliosis) in sorodne anomalne vrste telesnega držanja, okrogličasti in votličasti hrbet (Kyphosis et Lordosis). Da bi se po možnosti odstranilo to zlo, ustanovilo se je v zadnjih letih mnogo zavodov, kateri se pečajo v takozvanih ortopedično-telovadnih kurzih z zboljšanjem, pa tudi s popolnim odstranjenjem skolioze. Kakor nam že ime samo pove, se v teh kurzih telovadi, a razventega nahajamo tam celo vrsto kompliciranih in dragih orodij, tudi masaža se uporablja. Da se pa tak zavod spleča, mora biti honorar za posamezne kurze primerno velik, kajti, ako hoče zavod vestno izpolnjevati svojo nalogo, ne sme biti prenapolnjen, ker voditelji vaj nadzorujejo natančno lahko le omejeno število pacientov; brez stalne, strokovnjaške kontrole pa izgube vse vaje svojo vrednost. Tako znaša honorar za tak kurz od 5—25 gld. Koliko družin pa je, ki morejo plačevati ta honorar več mesecev, včasih celo več let? Mimogrede nam je omeniti, da pri zdravljenju skolioze nahajamo večidel le otroke, ker moremo le na rastoče okostje povoljno uplivati. Seveda dobimo semintja tudi državne in privatne ortopedične kurze za revnejše sloje, večinoma brezplačne ali pa je treba plačati prav majhen honorar.

Naloga teh razmotrivanj je pa odločiti, ako more naša društvena telovadba nadomestiti ortopedične kurze. To ni važno samo za posameznega rodbinskega očeta, ampak je po mojem mnenju jako važno narodno-gospodarsko vprašanje. Jaz morem temu vprašanju le pogojno pritrditi. Da pa utemeljim to trditev, moram poprej natančneje razpravljati o postanku in bistvu skolioze in načinu, po katerem se zdravi v ortopedičnih kurzih.

Mi razločujemo po provzročenju deset različnih vrst skolioze.

1. Po slabem, malomarnem držanju telesa pri stanju, zlasti pa pri sedenju v šolskih klopih nastajajoče skrivljenje, habituelna skolioza. To slabo držanje provzroča hitro utrujenost slabega hrbtne mišičja. Spčetkoma samo redko slabo držanje postane sčasoma trajno, in brez zdravljenja pridemo tako daleč, da otrok sam, t. j. aktivno ne more več stegniti hrbtenice. Vsled tega stranskega skrivljenja skrajšajo se sčasoma vezi in mišice na konkavni strani hrbtenice in tudi posamezna vretena zadobe drugo obliko, tako, da je tudi pasivno nemogoče hrbtenico normalno stegniti: skolioza je fiksirana. Brez zdravljenja postaja skrivljenje hrbtenice vsled telesne

teže vedno večje in večje ter tako nastane zasak trupa, oziroma hrbtenice okoli podolžne osi tako, daso rebra na jedni strani nazaj obrnjena. Nastane zelo spučena grba, oziroma žmula v kolkih. Tamore doseči jako veliko višino. Habituelna skolioza nahaja se najčeščeje. Sledeče podrejene vrste hočem samo v kratkem omeniti, ker se nadaljni razvoj razen par modifikacij pri vseh vjema.

2.) Po angleški bolezni (rachitis) provzročena, rahitična skolioza: popolnoma jasno je, da angleška bolezen ne more skriviti (nagrbati) samo ekstremitet, ampak jako lahko tudi hrbtenico.

3.) statična skolioza: Ta nastane s tem, da je jedna noga iz kateregasižebodi vzroka krajša kot druga. Vsled tega se ponica medenica na stran krajše noge in hrbtenica, ki sloni na medenici, se skrivi.

Ostale vrste skolioze so tako redke in tako daleč izven našega razmotrivanja, da jih lahko izpustim. Nas interesira samo habituelna skolioza, katero samo nahajamo tolikrat, kakor vse druge vkup.

Nočem danes razpravljati, v koliko je dopustno, da skoliotični sploh telovadijo v telovadnih društvi; hočem se pa pečati z vprašanjem, ali bi mogla vsem slojem pristopna društvena telovadba vsaj nekoliko nadomestiti drago, ortopedično telovadbo. Omeniti pa moram — da me ne bode kdo napačno razumel — da nisem nikakor zato, da bi se smatralo naša telovadna društva za zdravniške institute telesno pohabljenih.

Kaj se stori v ortopedičnih kurzih za ozdravljenje takozvane habituelne skolioze?

Kakor sem že omenil, moramo iskati vzrok tega hrbteničnega skrivljenja v slabosti hrbtne miškulature. Nahajamo pa jako redko samo izolirano nezmožnost rayno teh mišic, ampak navadno opazamo pri takih individuih splošno slaboto mišičja, stanje, katero točno označimo z besedo ohlapnost. Jedna glavnih nalog znanstvenega zdravilstva je: vse bolezni ozdraviti z odstranitvijo njih prvotnih virov. Medicinci zaznamujejo to: kavzalna terapija. Tako moramo tudi z ortopedijo pri zdravljenju skolioze pričeti s prvotnim provzročenjem, t. j. z odstranitvijo slabotnega mišičja. Kako zdravnik to stori, je za nas postranska stvar. V kakem razmerju je pa naša društvena telovadba proti tej ohlapnosti? Jaz mislim, da mi telovadci lahko smelo trdimo, da se nikjer tako korenito ne bori proti splošni slaboti mišic kakor ravno pri nas. In specijelno slabota hrbtne mišice? Tudi to — to z mirno vestjo lahko zagotovim vsakemu specijalistu — pri sistematiški telovadbi zadostno gibljemo, t. j. vadimo — in vaja pomeni za dotično mišico krepčanje. Prvi zahtevi ortopedičnega zdravljenja skolioze zadošča po mojem mnenju naša društvena telovadba popolnoma.

Ortoped pa mora vpoštevati že obstoječe skrivljenje hrbtenice in mora izkušati hrbtenico stegniti, oziroma fiksirati skrivljenje z razhliti; zdravnik izkuša to z gotovimi deloma jako kompliciranimi aparati. Ali imamo pač v telovadnici orodja, katera, četudi ne v isti meri kakor vzdravilniških institutih, uplivajo na skrivljenje in nam torej lahko služijo kot pripomoček? Tudi temu vprašanju moramo pritrditi. Vsaka vesa in vsako kolebanje v vesi, da, celo vsaka točno in eksaktno izpeljana prosta vaja je možna vplivati na skrivljeno hrbtenico. Proste vaje vadimo skoro vsako telovadno uro in vaja v vesi ter kolebu na drogu, krogih in lestvah vrste se uro na uro. Torej tudi tej zahtevi je deloma ugojeno. Vsi drugi faktorji ortopedičnega zdravljenja v telovadnih društvi odpadejo, vsaj niso nobena zdravila.

Dalje ...

„Vodnik po Gorenjskem.“

Ravnokar sem pričel s sestavljanjem »Vodnika«, vsled tega prosim one sl. tvrdke, ki so mi obljubile, oziroma še niso doposlale besedila za inserate, da store to tekom par dni, da pojde delo urneje od rok.

Zahvaljujoč se že naprej za cenj. naročila, beležim z odličnim spoštovanjem

Iv. Pr. Lampret, založnik »Vodn. po Gor.«

Novičar.

Na Gorenjskem.

Osebnost. Pristav c. kr. državne železnice g. Rajko Golob v Ljubljani je prestavljen k c. kr. železniškemu ravnatelstvu državnih železnic v Beljak.

Seja kranjskega občinskega odbora od 24. t. m. Odbor odobri poročilo finančnega odseka o računskem zaključku mestne občine, ubožnega zaklada, V. Pleiweissove, F. Omersove in S. Robičeve ustanove. Pregledovalcem računov se izvolijo obč. odborniki F. Krenner, J. Majdič in M. Matiašič. Iz obširnega poročila posnamemo, da je imela občina l. 1902 prejemkov K 108.114.91, izdatkov K 73.258.85, tedaj prebitka K 34.856.06. Račun ubožnega zaklada izkazuje prebitka K 483.—. — Obč. odbor se izreče zoper vsolanje vasi Struževo v šolsko občino Kranj. — Odkloni se ponudba Marjete Česen glede regulacije ulice ob njeni hiši. — Zastopnikom občine za obrtno nadaljevalno šolo se določi obč. svetovalec F. Sajovic. — Ker poskusi za ugodnejšo rešitev kolodvorskega vprašanja ob priliki zgradbe tržiške železnice z ozirom na tehnične težkoče in na ogromne stroške, katere bi morala prevzeti občina, niso imeli dovolj uspeha, se sprejme predlog železniškega odseka, da naj občina opusti vsa nadaljna pogajanja za pridobitev posebnega kolodvora nad Kranjem ob novi progi. — Vzame se odobruje na znanje računski zaključek in bilanca »Mestne hranilnice v Kranju«. Ker bomo o tem prihodnjič poročali obširneje, omenjamo naj danes le toliko, da znaša skupni čisti dobiček za l. 1902 **K 39.712.29**. Glede na ugoden uspeh se izreče ravnatelstvu in upravnemu odboru zahvala za trud in uspešno delovanje. — Prošnja T. Pavšlarja, da bi občina zamenjala del svoje parcele št. 980 z delom njemu lastne parcele št. 398 v Lajhu, seizroči stavbnemu odseku v svrhu pogajanja s prosilcem. — Odbor pritrdi poročilo tržnega odseka o napravi ograjnih prostorov za hrvaške prešice na živinskem trgu. — Izvršitvena odredba za pobiranje posebne naklade na porabo žganih opojnih tekočin za mestno občino Kranj se izroči v presojo finančnemu odseku, kateremu se še pritegnejo občinski odborniki J. Majdič, J. Kovač in A. Kummer. Na to zaključijo župan sejo.

Prvi izlet »Gorenjskega Sokola« se vrši v nedeljo, t. j. 29. t. m. peš v Podbrezje tja in nazaj. Brate, ki se nameravajo v uniformi udeležiti tega izleta, opozarjamo, da se radi discipline ne dovoljuje, uporabiti nazaj vožnjo z vlakom. Odhod točno ob 1½. uri popoldne. Zbirališče telovadnica.

Iz odborove seje »Gorenjskega Sokola« dne 23. t. m. Bratje Sokoli, ker se je približal čas, ko slavnostno proslavimo 40 letnico našega najstarejšega društva »Ljubljanskega Sokola«, pozivljemo Vas, bratje, da pripomorete vsak po svojih močeh, da bode prvi slovenski vse-slovenski sestanek kar najsijajnejše vspel. Da bode pa nastop našega društva resokolski, da bode točen in discipliniran, in da ne bomo kazali javnosti več, kakor imamo v resnici, se je zdelo odboru potrebno skleniti: 1.) Pozivljemo vse brate Sokole, da se v kar največjem številu udeležujejo priprav k temu izletu, 2.) da se mora vsak brat, ki želi nastopati v sokolskem kroju, redno udeleževati redovnih vaj, 3.) da se vsak brat, ki hoče nastopiti pri prostih vajah, jih tudi udeležuje in konečno 4.) se pozivljejo vsi telovadci, ki bivajo v Kranju, da se od 30. t. m. redno udeležujejo telovadnih ur, v nasprotnem slučaju jim vadiateljski zbor ne sme dovoliti, da bi javno nastopali, kar se je sklenilo na željo rednih telovadcev. — Nadalje je odbor sklenil prirediti več peš-izletov brez telovadbe in s telovadbo, o katerih zgoraj navedeni sklepi istotako veljajo. — Odbor opozarja one brate Sokole, ki si nameravajo nabaviti novo sokolsko obleko, da naj se obrnejo direktno na odbor, ker se je sklepom zastopnikov vseh sokolskih društev dne 22. t. m. v Ljubljani sklenilo vpeljati uniformo druge barve in pa hlače z dokolenicami (gamašami).

Vaditeljski zbor »Gorenjskega Sokola« naznanja, da se vrše skupne redovne vaje vsak četrtek od 9. ure

naprej, proste vaje pa vsak ponedeljek, sredo in petek od 6.— $\frac{1}{2}$ 7. ure popoldne in pa od 9.— $\frac{1}{2}$ 10. ure zvečer. Sklepi odbora od 23. t. m. uveljavijo se torej z dnem 30. t. m. z zgoraj navedenimi urami. Naj torej bratje te sklepe resno upoštevajo, ker je že skrajni čas, da se energično nastopi proti nerednosti.

O Koblarjevih pedagoških sposobnostih ne dvomi pač nihče več, odkar smo v predzadnjem »Gorenjcu« povedali, kako je kranjski tehan vabil v šoli otroke na »ringelšpil«, pardon, hoteli smo reči na veselico izobraževalnega društva, kako je agitiral v III. razredu deške šole zoper naš list in se slednjič prav nesramno zakadil v sina »Gorenjčevega« odgovornega urednika. Naše notice zbudle so še celo Koblarja samega, dasiravno ima sicer tršo kožo kakor najstarejši krokodil v blatnem Nilu. Bržčas se mu je začelo odpirati, da se v Kranju ne more postopati tako, kakor v Besnici, kjer oblastni Medvedkov France, kadar mu zmanjka argumentov, obrca ljudi v isti del života, kjer hrbet zgubi svoje pošteno ime. Zato se mu je zdelo potrebno na naša očitanja spisati za zadnji »Slovenski List« nekaj zagovor, v katerem po svoje zavija in nekako opravičuje tiste smrdljive besede, katere je rabil v šoli napram ubogemu otroku in katere so menda izhajale naravnost iz farovške gnojnice. Izjavljamo, da je Koblar res rabil tiste nesramne, v predzadnjem »Gorenjcu« ponatisnene besede, ako je pa deček na vprašanje, če se sme ob nedeljah voziti gnoj, odgovoril (kakor trdi Koblar) z »ja«, se nikakor ne čudimo, ker je gotovo videl že marsikako nedeljo, da so tehanovi konji vozili gnoj morda še v — ekvipaži. Seveda se Koblar v »Slovenskem Listu« obregne tudi ob našega urednika. To je v zahvalo, ker mu »Gorenjec« skoro vsako soboto poje slavo in ga ob nedeljah brezplačno vozi po »Gorenjskem« in tudi drugod. Če je pa kranjski tehan v tem smislu očital urednikovim, da še celo ob nedeljah vozijo gnoj, tedaj »Gorenjca« v tem slučaju smatral za nekaj gnojni koš, mu nočemo oporekati.

Bralno društvo v Kranju priredi v nedeljo 5. aprila ob poldevetih zvečer dramatično predstavo »Revček Andrejček«, narodna igra s petjem v petih dejanjih. Igra se vrši na izdatno zvečanem odru v prostorih »Bralnega društva«. Vstopnina nečlanom 1 K, članom 60 vin. Dijaki plačajo 40 vin.

Občni zbor podružnice slovenskega planinskega društva za kranjski okraj se je vršil dne 20. t. m. V odbor so bili voljeni z vzklikom naslednji gg.: predsednikom Janko Majdič, odbornikom pa: dr. Vladimir Herle, Rudolf Kokalj, Dragotin Pohlin, Ferdinand Polak, Janko Sajovic in dr. Jos. Tominšek. Natančneje poročilo priobčimo prihodnjic.

Lep pomladanski dan smo imeli minulo nedeljo in praznik. Krasna dneva sta izvalila množico meščanov na prosto in vlaki državne železnice so bili prenapolnjeni. Sv. Jošt, Šmarno goro, sv. Katarino i. dr. je obiskalo vse polno izletnikov. Veliko jih je izletelo tudi v kamniško bistrsko dolino, nekaj pa celo na Golico.

Z Bleda se nam poroča, da je napravilo dne 25. t. m. pet Blejcev izlet v Bohinjsko Bistrico. Nazaj gredoč je voznik blizu Bitenj tako nerodno vozil, da se je voz prevrnil in se je pri tem g. Ant. Wester, sin posestva Daneja iz Zagorice ponesrečil. Dobil je tako hud udarec na glavo, da je uro potem umrl. Pokojnik je vžival splošno spoštovanje: bil je načelnik tukajšnje c. kr. kmet. podružnice, podnačelnik gas. društva, odbornik posojilnice in bral. društva. A. Wester je bil šele 35 let star, še samec, po mišljenju pa narodno-napreden. Za gospodarstvo pri domači kmetiji, kakor tudi za napredno stranko je velika izguba, da smo izgubili tega čislaneža moža. Lahka mu bodi torej zemlja!

Najden mrtvec. Dne 20. t. m. je našel posestnik Matej Tišler iz Sv. Katarine pri Trziču na svoji njivi ležati mrtvo truplo. Kakor se dá sklepati iz delavske knjižice, katero je imel najdenec pri sebi, je bil dotičnik zidarski pomočnik Janez Jenkerle, rojen l. 1845 v Naklem. Najbrž ga je zadela kap.

Na Jesenicah snujejo novo podružnico slovenskega planinskega društva za kranjskogorski okraj. Pravila so se že predložila deželni vladi.

Gorelo je dne 20. t. m. v gozdu Zaboršt na Križni gori blizu Stare Loke na posestvu Janeza Šnajdarja. Zgorlelo je en hektar gozda. Vrlo gasilno društvo iz Stare Loke je prišlo gasiti in omejilo ogenj, da se ni še naprej širil. Zažgal je 14letni Franc Jugovic.

Nesreče. Kajzar Anton Neme iz Doba pri Kamniku je padel dne 21. t. m. na stopnicah v cerkvenem zvoniku čez ograjo, okrog šest metrov visoko, se vjel na taisto in se težko ranil. Prepeljali so ga v deželno bolnico. — Na Hrušici so se dne 4. in 11. t. m. pri zgradbi predora čez Karavanke ponesrečili delavci Jakob Pombeni, Kopo Stanič, Jakob Negerle in paznik Anton Waldner, ker so se vneli plini. — Dne 20. t. m. se je ponesrečil v gozdu posestnika J. Kunstelja v Podrartu 22 let stari delavec Janez Rovani iz Broda. Ko je sekal drevje, je padlo deblo nanj in ga na glavi težko ranilo. — Dne 21. t. m. je Jožef Ambrožič, 35 let star, oženjen, doma iz Gorij, izpodkopaval z očetom na polju hrast. Ker hrast takoj ni hotel pasti, sta ga podirala z vrvjo. Med tem mu je spodrinila noga in ker se ni mogel pravočasno umakniti, ga je hrast pri padcu zadel s tako silo na glavo ob sence, da je nezavesten obležal. Iz ušes in ust se mu je vili kri. Umrl je še tisto noč.

C. kr. kmetijska družba je poslala sadno drevje za kranjsko podružnico g. Cirilu Pircu. P. n. podružnični člani naj prejko mogoče pošljejo po drevesca.

Križem sveta.

Razne vesti. Na Vrhniki se je v blaznosti ustrelil g. Bajžel, doma iz Stražišča pri Kranju. — Lakota je zavládala o okraju Vel. Varadina na Ogrskem. Država je poslala že 20.000 kron. — Grozno hudodelstvo se je zgodilo v Crivanu. Hčerki polkovnega poveljnika sta šli nekaj kupovat k nekemu Perzijcu. Ker se nista vrnili, šli so ju iskat ter ju našli umorjeni v zaboju. Oče je ustrelil na mestu Perzijca. — V Rimu je zabodel monsignora Giacobinija njegov sluga. — Svojega sina je zabodel v Petranji neki kmet, ker mu je prodal košaro od voza. — Na Dunaju je streljal 25 letni komij E. Kleiner na 14letno hčerko svoje gospodinje, ker se mu ni hotela udati. Morilec je na to skočil z drugega nadstropja ter nezavesten obležal. — Vlada je poslala dalmatinskemu namestništvu v olajšanje bede ondotnih prebivalcev znesek 550.00 kron.

Izseljevanje iz Bukovine. V nekaterih vaseh se ljudje čudovito v obilnem številu izseljujejo. Kmetje prodajajo svoja posestva za smešne cene in zapuščajo svoja domovja. Večina se poda v Kanado. Pred kratkim se je tja izselilo 25 družin (115 oseb). Neko vas je ostavila skoro polovica prebivalcev.

CXXXI. odborova seja »Slovenske Matice« v Ljubljani, se vrši v ponedeljek dne 30. marca 1903. l. ob petih popoldne v društveni pisarni. Spored: 1.) Naznanila predsedništva. 2.) Potrditev zapisnika o CXXX. odborovi seji. 3.) Poročilo knjižnega odseka. 4.) Tajnikovo poročilo. 5.) Eventualia. V Ljubljani, dne 21. marca 1903. Predsednik: Fr. Levec.

Krojaškega pomočnika

za večje delo sprejem takoj za stalno in z dobro plačo.

70—1

LOVRENC REBOLJ, krojač v Kranju.

Anton Bidovc

zidarski mojster v Kranju

se priporoča slavnemu p. n. občinstvu v mestu in na deželi v izvršitev **vsakovrstnih zidarskih**, kakor tudi vseh v to stroko spadajočih del.

69—1

Igralna miza za „marjanco“ se takoj proda.

Kje? pove upravnistvo »Gorenjca«.

71—1

Zahtevajte „Gorenjca“ v vseh gostilnah in kavarneh!

Odprto pismo*)

gospodu Janezu Burja, županu na Bohinjski
Beli in načelniku klerikalne posojilnice za
blejski kot.

Odkar se sučete okoli gospodov po farovžih, se Vam na videz pozna, da ste se nekaj naučili. Marsikdo, kateri je bral Vaše odprto pismo na odbor naše posojilnice, oziroma na me v «Slovincu» št. 51, Vas bo imel za bolj učenega, kakor ste v resnici. Ali midva se že poznavata delj časa, zato vem, da sta Vam matika in drevo bolj priročna, kakor v pismu tiste tuje besede, katerih gotovo ne razumete. Prepričan sem, da to pismo ni zraslo na Vašem zelniku, ampak skozi Vaša usta govori g. župnik Mrak, t. j. Vaša desna roka in tajni svetovalec v županskih in posojilniških zadevah. Vem pa tudi, da Vi podpisate svoje ime na prazen papir, ako se tako zahteva od mračne ali oblačne strani.

Zelo zgovorni ste v odgovoru, ali ni se Vam posrečilo dokazati potrebe nove posojilnice. Ali je res potrebna posojilnica za občino Ribno, katera šteje okoli 1500 duš, s sedežem v tuji občini, o tem prepustiva sodbo pametnim in nepristranskim ljudem. Gotovo ni pripravno za Vas in za nekatere odbornike, da imate skoro eno uro daleč do sedeža posojilnice. No, pa saj odborovih sej nimate, posojilniške posle opravijo odborniki v naši občini, Vi daste le svoje ime. Ves promet obeh posojilnic bi lahko ena zmagovala in naša posojilnica je dajala posojila vsakemu brez ozira na njegovo politično mišljenje, le na varnost smo gledali. Ali ni res? Ustanovitev nove posojilnice ni bila torej živa potreba. Vi pravite, da je lega občine Ribno edini vzrok, da ima Vaša posojilnica sedež na Bledu. Zakaj niste odkritosrčni in ne pripoznate naravnost, da ste jo ustanovili le zaradi

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le v toliko, kolikor zahteva zakon.

jeze in zavisti do nas in da je rojstva Vaše posojilnice najbolj težko čakalo Vaše konsumno društvo, za katerega je bila nje ustanovitev res «živa potreba».

Ker sem omenil konsumno društvo, naj še povem slučaj, ki kaže, da je Vaša pomoč, katero usilujete kmetu, dostikrat dvomljive vrednosti. Dozdaj nezadolženemu posestniku Andreju Noč, ki vodi podružnico konsumnega društva na Mlinem, ste hoteli menda pomagati na noge na ta način, da se mu je imenovano društvo vsedlo s 7000 K na vrat, na posestvo v Želečah, katero niti 6000 K vredno ni. Zdaj komaj diha in če mu bo morebiti kdaj sape zmanjkalo, se ima zahvaliti le Vašistranki. Ni čudno, če Vam zaradi tacega postopanja ne zaupajo vsi klerikalci, toliko bolj se mi branimo Vašega jerobstva.

Kar se tiče prepira o visokosti odstotkov, ste se Vi malo urezali, ne mi. Mi obrestujemo uloge po $4\frac{1}{2}\%$ (Vi tudi), in dajemo posojila na posestva po $5\frac{1}{2}\%$ (Vi po 5%). To znaša, kar mora pamet učiti, pri nas 1% , pri Vas pa $\frac{1}{2}\%$ dobička. Vidite, da nekoliko računati tudi mi znamo in da ima Vaša laž kratke noge.

Pravila Vaše posojilnice pa morajo biti res uzorna, da si jih ne upate strankam pokazati in izročiti. Kdor ima pošten namen, se ne boji javnosti. Da je vlada potrdila pravila nič ne dokazuje. Pri vsaki hranilnici naraščajo obresti in se v 30 letih več kot podvoje, pri Vas pa v tem času hranilna knjižica zapade in gre v peč, vendar pa —? To je v resnici nezaslišano in le pri taticih posojilnicah mogoče, katere imajo postranske in sebične namene.

Končno potrdim, da sem prejel Vašo zahvalo za prejete — knofe, t. j. za 70 K, katere je naša posojilnica darovala pogorelcem v Ribnem. To je prav lepa zahvala na katoliški podlagi od Vas kot župana pogorcev. Treba jo je shraniti za ogledalo, da se pri priliki zopet v roko vzame, kajti čez sedem let lahko prav pride.

Z Bogom! Pozdravlja Vas Vaš tovariš

Jakob Peternel,

župan in načelnik posojilnice.

Na Bledu, 25. marca 1903.

Trgovina z železnino „MERKUR“ PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta šte. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedelskega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode tehtnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega družega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje), lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko železne trgovine spadajoče predmete.

☛ Tomaževa žlindra, najboljše umetno gnojilo. ☛

* Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. *

Postrežba točna.

Cene nizke.

182—8

priporoča Iv. Pr. Lampret, tiskar v Kranju.

Kuverte in vizitnice po najnižji ceni

Gospodarske stvari.

VII. vinski semenj v Gradcu. Mestna občina Gradec priredi od 2. do 5. aprila t. l. v mestnih prostorih, Kepplerstrasse št. 114, vinski semenj. Na ta vinski semenj, ki je združen s pokušnjo vin, se zlasti oni opozarjajo, ki kupujejo štajarska vina, kakor vinski trgovci in gostilničarji, ker bodo tukaj razpostavljena mlajša in starejša štajarska vina lastnega pridelka v sodih in steklenicah, dalje oprave in stroji za vinarstvo. Natančnejši semenjski red je v pisarni trgovinske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Dobavni razpis. C. kr. trgovinsko ministrstvo je naznanilo trgovinski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se bo dne 8. aprila t. l. pri okrožni finančni prefekturi v Zofiji vršila ponudbena razprava za dobavo lesnega materiala (hrast, lipa i. dr.), ki se potrebuje za državne železnice. Približna vrednost dobave znaša 47.154 frankov, kavcija pa 2357 frankov. Natančnejši dobavni pogoji i. t. d. so pri navedeni finančni oblasti in pri materialnem oddelku železniškega ravateljstva v Zofiji na vpogled.

Listnica uredništva.

Dopis z Dovjega: «Naše zamotane občinske razmere» priobčimo prihodnjic, ker nam je za to številko prepozno došel.

Loterijska srečka dne 21. marca t. l.

Trst:	36	71	32	28	60
-------	----	----	----	----	----

Tedenski sejem v Kranju dne 23. t. m.

Prignalo se je 188 glav goveje živine, 6 telet, 3 prašičev, 1 ovac, — kozlov, — buš, — konj. — 50 kg: pšenice K 7.50, prosa K 8.—, ovska K 6.—, rži K 6.50, ajde K 8.—, ječmena K 7.50, krompirja K 2.40, deteljno seme K 62—65.

F. Korošin

Predtrg pri Radovljici

trgovina z mešanim blagom

(Pri Matuhu)

priporoča svojo zalogo s špecerijskim in galanterijskim blagom, posebno pa svojo polenovko (Stockfisch), namočeno po samostanskem sistemu. Nadalje priporoča vsem kmetovalcem pravo Mihael Barthelovo klajno apno za živino. — Šipe in porcelan preskrbim vsakemu po najnižji ceni. Dalje imam v zalogi pravo hrvatsko slivovko v treh vrstah, barve, čopiči vseh vrst moko in otrobe.

64—1

R. & E. ROOSS, Kranj

Lucerne in domače detelje, repe, pese, korenja in trave ter vsake vrste vrtna semena, zanesljivega kaljenja, iz pravih virov, priporoča tvrdka 57—2

Semena

Styria-kolo

dobro ohranjeno, se po znižani ceni proda.

Kje? pove upravništvo „Gorenjca“.

60—2

Vsi kmetovalci

se lahko prepričajo, da je najboljšo sredstvo konje, krave, telice, vole, prašiče, ovce i. t. d. obdržati zdrave, močne, ješče in debele če se jim primenuje h krmi

živinski prašek

iz lekarne Piccoli „pri Angelju“, Ljubljana
Dunajska cesta.

En zavoj ¼ kilogr. stane 50 vin., 10 zavojev 4 krone. — Zunanja naročila po povzetju.

Spoštovani gospod Piccoli, lekar v Ljubljani.

Po večletni uporabi pri svoji živini in po velikem povpraševanju od svojih znancev in drugih po Vašem živinskem prahu; prišel sem do prepričanja, da je vaš živinski prah izborno zdravilo, katero bi se ne smelo v nobenem hlevu pogrešati.

Z odličnim spoštovanjem

And. Kocjančič.

Podgora pri Gorici, 13./VI. 1902.

II. 162—26

Glavna slovenska
hranilnica in posojilnica

registrirana združba z neomejeno zavezo

pisarna na Kongresnem trgu št. 14 tik nunske cerkve

v Ljubljani

sprejema in izplačuje hranilne vloge in

obrestuje po 4½%

od dne vložitve do dne vžitve brez odbitka in brez odpovedi.

Hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje pretrgalo.

43—4

„Le Délice“ neprekosljivi papir za svalčice
najboljše cevke za svalčice (cigarete)

dobivajo se pri gg. Janku Kocmutu v Kranju in Otonu Homannu v Radovljici.

kletke za ptiče

se izdelujejo po naročilih in označeni velikosti trpežno dobro in po nizki ceni.

Kje? pove upravništvo «Gorenjca».

61—1

Otroški vozički

4.50
gld.

4.50
gld.

se dobivajo po sledečih cenah:

4.40, 5.50, 6.50, 7.50, 8.—, 9.—, 10.—, 12.—, 14.—, 16.—, 18.—, 20.— gld.

Galanterijsko blago na drobno in na debelo.

39—3

ALBIN RANT v Kranju
pod mestom.

Razglas.

V kuratelni stvari zapravljevca Jakoba Killerja iz Kranja se je dosednji kurator g. Franc Krenner na svojo prošnjo od tega posla odstavil, nov kurator pa postavil g. Rudolf Kokalj v Kranju.

C. kr. okrajno sodišče v Kranju, odd. II.

dne 21. sušca 1903.

L. S.

Pogačnik m. p.

Sl. šolskim vodstvom

na Gorenjskem se udano priporočam za cenjena naročila

šolskih tiskovin.

Z odličnim spoštovanjem

Iv. Pr. Lampret, tiskarna v Kranju.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice 9

Velika zaloga zgotovljenih oblek
za gospode, dečke in otroke
konfekcije za dame.

*** Solidno blago po čudovito nizkih cenah. ***

Ceniki se razpošiljajo zastoj in poštne prosto.

58—2

Zaloga:

Domače (štajerske) detelje, francoske lucerne, bele detelje, rdeče detelje, rumene detelje, švedske detelje, rožičkaste detelje.

*

Deteljna semena so na nalašč za to nabavljenem stroju najskrbneje prečiščena in glede žide prostosti (čisto seme brez predenice ali žide) od kmetijsko-kemičnega preiskovalnega zavoda v Ljubljani pregledana.

*

Francoske lucerne, priznано najbolj uspevajočo vrsto sem dobil v večji množini **direktno** s [Francoskega.

IVAN MAJDIČ

trgovina žita in deželnih pridelkov
v Kranju

priporoča svojo veliko zalogo najraznovrstnejših

poljskih in vrtnih semenov

kakor [tudi glavno zalogo priznано najboljšega **pravega dovskega mavca** (gipsa), posebno izborna gnojilo za deteljo.

Istotam dobiva se tudi najboljši **Roman-** in **Portland-cement.**

50—3

Ob času pa se nakupuje po najvišjih cenah:

Razno žito, vsake vrste žol, laneno seme, deteljno seme, suhe jedilne gobe, smrekovi in borovi štorži, krompir in razni drugi deželni pridelki.

Zaloga:

najraznovrstnejših travnih semen (nad **30** vrst raznih trav), raznih najboljših vrst velikanske krmske pese, prave bovške zgodne repice, raznega semenkega žita, kakor: jare rži, jarega ječmena, zgodnjega ovsa, čiste grašice (grahore), pravega ribniškega fižola, belega dolenjskega prosa, semenskega krompirja i. dr. semen.

*

Za napravo travnikov priporočam že pripravljene zmesi (mešanice) travnih in deteljnih semen, tako za mokra kakor za suha tla.

Večkrat premišlano!

Glinaste peči,
štedilnike, banje
za kopeli, kakor tudi hiše, vaze in
druge glinaste izdelke
v vseh barvah, trpežne in cene
priporoča prva in največja
tovarna
pečij in glinastih izdelkov
August Drelse
75—45 v Ljubljani.

R. LANG, Ljubljana (Kollzej)

tovarna za modroce na peresa
in posteljno opravo, saloga
pohištva,

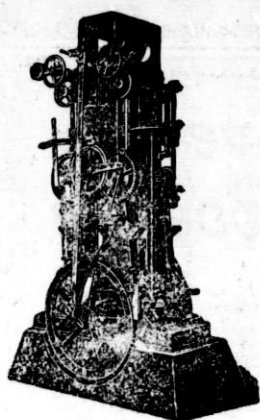
priporoča vsake vrste

modrocev, posteljne uloge, zrcal, podob,
otročjih vozičkov, naslonjačev, počl-
valnikov (sofa, kanape, divan) in
sobno opravo 60—49

po najnižjih cenah.

Cenike s 300 podobami pošlje
zastonj in poštne prosto.

Razpošiljanje točno.

G. Tönnies

Ljubljana 76—44

tovarna za stroje, železo
in kovinolivarna

priporoča kot posebnost vse vrste

žage in vse stroje

za obdelovanje lesa, ame-
rikanske turbine, bencin-
motore in parostroje.

C. kr. priv. tovarna strojev, brizgalnice,
kmetijskih strojev, I. moravska mehanična
tkalnica cevi in pasov

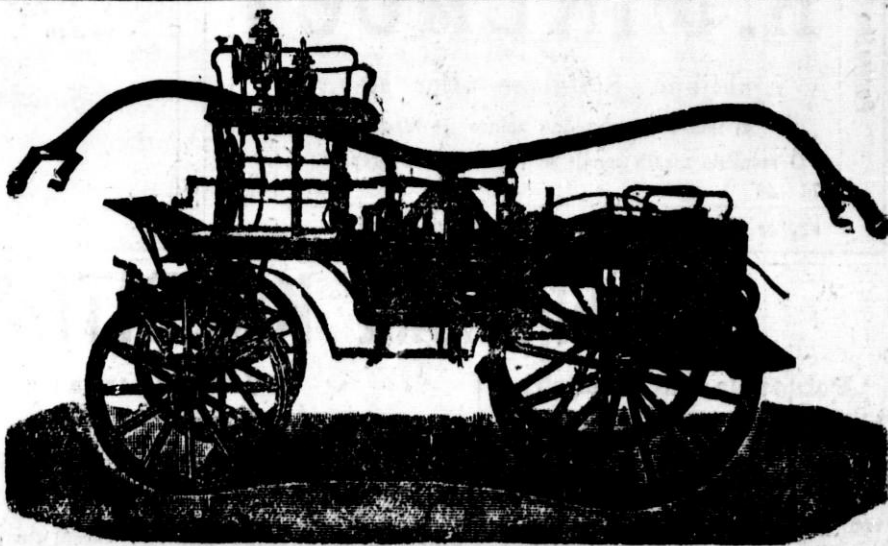
R. A. SMEKAL

v Cechu pri Prostjevu in Smichow-Praga.

Podružnica v Zagrebu, Frankop. ulica 9

priporoča 15—10

slavnim gasilnim društvom, občinam in zasebni-
kom brizgalnice vsake vrste, s patentom proti
smrtnini in s priredbo, da tiste na obe strani
vodo vlečejo in mečejo, parne brizgalnice,
s kojima zamoreta samo dva človeka opravljati
delo — naučba v teku treh dni — ter ne po-
trebujejo izprašanega strojevodjo; dalje vse drugo
gasilno orodje, čelade, pase, sekirice, lestve
i. t. d., kmetijsko orodje in Peronospora-
brizgalnice. — Roba solidna elegantna in ceno.
Plačila po dogovoru.

Podružnica R. A. Smekal v Zagrebu.

Priznано najboljšo

oljnate barve

smlete s stroji najnovejše sestave, prekašajo
vsako konkurenco po finosti, ki omogočajo z
jako majhno množino pobarvati veliko po-
vršino, razpošilja

po nizkih cenah

Adolf Hauptmann

v Ljubljani

tovarna oljnatih barv, firneža, laka in
steklarskega kleja. 82—43

Ilustrovani ceniki so brezplačno na razpolago.

Andrej Boucon

149-28 LJUBLJANA

Prule (Sredina) št. 18

TOVARNA ZA IZDELOVANJE

VSAKOVRSNIH STOLOV

MIZ ZA VRTOVE

in vseh v to stroko
spadajočih pred-
metov, kise izvršujejo
natančno po naročilu.

Zunanja naročila se iz-
vršujejo točno in po najnižjih
cenah.

Ceniki se razpošiljajo zastonj in
frankovano.

Hiša

v prav dobrem stanu, v kateri je gostilna, je naprodaj. Zraven je nekoliko vrta in kajža za gostače. Cena je primerna po dogovoru. Kupci naj se oglase pri lastnici

Mariji Pogačar

Mošnje štev. 4, pošta Radovljica.

65—1

Franc Omersa

51—3

v Kranju

prodaja dobro in po ceni špecerijsko blago, deželne pridelke, železo, izdelke iz železa in kovin, razno orodje za kmetijstvo, rokodelstvo in hišno opravo. — Karbolineum, firnež, lake, oljate in suhe barve, najfineje mazilo za kola, stroje in usnje, Roman- in Portland-cement, okove, tra-verze, šine za stavbe i. t. d. Semena, trave, domače detelje, najfinejše lucerne i. t. d.

Stavbinska kleparska dela

vsakovrstna, iz poljubnega gradiva. — Najcenejša izvršitev lesno-cementnih streh in pokrivanja s strešno lepenko ter v to spadajoče poprave z jamstvom najsolidnejega dela. — Zaloga strešnega laka, lesnega cementa in strešne lepene v najboljših kakovostih. — Strelododne naprave po izkušeni sestavi.

Ustanovljeno 1861.

L. M. ECKER

Ustanovljeno 1861.

LJUBLJANA, dunajska cesta št. 7 in 16.

Vodne instalacijske naprave vsake vrste, napeljava v hiše, zveza 1 obstoječimi vodovodi, premembe in vsakršne poprave. Zgradba straniš in kopelnih naprav od preproste do najfinejše izvršbe proti jamstvu primerne, trpežnega dela. — Proračuni na zahtevanje brezplačno.

118—35

Nad 500 različnih vzorcev

Pri nakupu blaga za

Moške obleke

se dobro priporoča

R. MIKLAUC

v Ljubljani, Špitalske ulice štev. 5

ki ima v zalogi vedno najnovejše blago.

O resnično nizkih cenah se vsakdo lahko prepriča.

74—46

Vzorke pošilja na zahtevanje poštnine prosto

Postrežba zanesljivo dobra

Cene jako ugodne

1 ali 2 solidna gospoda

se sprejmeta na hrano in stanovanje pod najugodnejšimi pogoji.

Kje, se izve v upravništvu »Gorenjca«.

55—3

Ure, zlatnino in srebrnino

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo vseh vrst prstanov, uhanov, brošk, verižic i. t. d., kakor tudi žepnih in stenskih ur, ki so po vsem svetu znane kot najboljše.

Za obilen obisk se priporoča

73—41

H. SUTTNER

urar v Kranju.

Ceniki zastoj in franko.

Izšel je ravnokar najnovejši cenik.

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga

97—39

Ivan Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane

šivalne stroje in kolesa

Ceniki se dopošljejo na zahtevanje zastoj.

Prešernove poezije

v novi popolni izdaji z življenjepisom, literarno-zgodovinskimi črticami in estetično oceno. — Uredil Anton Aškerc. — Elzevir-izdaja (rudeče usnje z zlato obrezo 3 K, 96—40 po pošti 3 K 20 h.

Založništvo

L. Schwenkner

v Ljubljani.

Ljubljanska KREDITNA BANKA

Polnovplačani akcijski kapital K 1.000.000

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

v Ljubljani

Špitalske ulice št. 2.

Zamenjava in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone. Daje pred-ujme na vrednostne papirje. Zavaruje srečke proti kurzni izgubi. Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavicje.

Eskompt in inkasso menic. — Borzna naročila.

Podružnica v Spljetu

(Dalmacija).

11—11

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.

Naprodaj je ročni točilni voz

(Handausschankwagen)

za izdelovalce soda-vode po najnižji ceni pri

Gustav Fischerju

Ljubljana.

67—1

The Continental
Bodega Company

68—1

Najboljša garantirano pristna

južna vina

Portwein, Sherry, Madeira, Marsala, Malaga
i. t. d.

se dobivajo

v Kranju in v Škofji Loki pri Francu Dolencu.

JOSIP WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA, Slomškove ulice št. 4

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Žično omrežje na stroj, obhajilne mize, ograje na miredvoru,
obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stólpne
križe, štedilnike i. t. d. 81—44

Specijaliteta: valjični zastori (Rollbalken).

Otvoritev vinske trgovine

na debelo in na drobno v zaprtih posodah. Cena je na
drobno po 28 kr. liter. V zalogi imam črno, rudeče in
belo istrijansko vino raznih vrst po najnižji ceni. Ob
nedeljah in praznikih do 2. ure popoldne, v Kranju,
Savsko predmestje št. 17.

Marko Bratovič,
Blaž Rados.

66—1

Šunka

59—2

1 gld., brez kože 95 kr., brez kosti 1-10 gld., plečeta iz kosti 90 kr.,
suho meso, slanina 80 kr., glavina 45 kr., prešičevi jeziki 1 gld.,
ogrske salame 1-80 gld., navadne 80 kr., boljše 1— gld., iz šunka
1-80 gl. kilo, klobase po 10 kr. proti povzetju pošilja **Jan. Ev. Siro,**
Kranj. — Priporoča se tudi za obilni obisk gostilne „pri Kroni“.

Učenca

sprejme Henrik Suttner, urar v Kranju.

177—20

Mestna hranilnica

v Kranju

obrestuje hranilne vloge

po 4 odstotke

brez odbitka rentnega davka

5—6 katerega plačuje iz lastnega.

Stanje vlog K 3,008.276-97. Stanje hipoteknih posojil K 1,906.939-98.

62—2

Trgovina z železnino in špecerijskim blagom „MERKUR“ Peter Majdič v Kranju.

Priporoča bogato zalogo po nizki ceni, kuhinjsko posodo, mi-
zarsko, ključavničarsko, kovaško, zidarsko, črevljarsko orodje in
orodje za poljedelce, kakor pljuge, lemeža, vile, motike, sekire,
železne grablje; nadalje štedilna ognjišča, nagrobne križe, vodne
žage, pile, kovanje za okna in vrata, žico, žičnike, katranovo lepko,
železno in pocinkano ploščevino, karbolinej, trsje za obijanje
stropov, vlite kotle,

Roman- in Portland-cement, traverze,
stare železniške šine

šine za kolesa, podvozi in drugo železo, sesalke za vodnjake, cevi
in vsakovrstno špecerijsko blago.

Zaloga svetilk!

Zaloga različnih barv!

Kreditno društvo v Kranju

registrovana zadruga z omejeno zavezo

je pričelo poslovati **dne 1. januarja 1903 v Kranju na glavnem trgu v hiši g. K. Floriana št. 194.**

Uradije se vsak dan ob delavnikih od 9. do 12. ure dopoldne, ob ponedeljkih in smajnih dneh pa tudi popoldne od 2. do 4. ure.

Hranilne vloge se obrestujejo po

4 1/2 %

brez vsakega odbitka ter plačuje „Kreditno društvo“ rentni davek za vlagatelje iz svojega.

Obresti se računajo od 1. oziroma 15. vsakega meseca po dnevu vložitve do 1. oziroma 15. pred dnevom vzdignjenja. Nevzdignene obresti se prištevajo koncem leta kapitalu.

Posojila se dovoljujejo na osebni kredit, zastave in tudi na hipoteke proti primerni obrestni meri.

V upravnem svetu so:

Franz Krenner, podpredsednik.

Janko Majdič, predsednik.

Rudolf Kokalj, pisarniški ravnatelj.

Karol Jäger.

Josip Kovač.

Nadzorstvo:

Vinko Majdič.

Peter Mayr.

Dr. Valentin Štampihar.

Ciril Pirc.

Ivan Rakovec.

Izhaja vsako soboto zvečer, če je ta dan praznik, pa dan poprej. — Velja po pošti prejemana za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni, za četrt leta 1 krono. Za Kranj brez pošiljanja na dom stane za celo leto 3 krone, za pol leta 1 krono 50 vinarjev. Dostavljanje na dom stane za celo leto 60 vinarjev več. Posamezne številke stanejo 8 vinarjev. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se za petitvrsto 10 vinarjev, če se tiska enkrat, 8 vinarjev, če se tiska dvakrat, če se tiska večkrat, pa po dogovoru. Uredništvo in upravnništvo se nahaja v hiši št. 105 nasproti župne cerkve. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.